

**Ministerul Culturii al Republicii Moldova
Colegiul Național de Coregrafie**

"Aprob"

Directorul Colegiului Național de Coregrafie

_____
"___" _____ 2021

**Curriculumul modular
F. 02.O. 010 Istoria dansului II**

Specialitatea: 21590 Coregrafie

Calificarea: 265303 Balerin

Chișinău 2021

Curriculumul a fost elaborat în cadrul Proiectului *EuropeAid/133700/C/SER/MD/12*
"Asistență tehnică pentru domeniul învățământ și formare profesională
în Republica Moldova",
implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene

Autor:

Eugen Girneț – Maestru în Arte, grad didactic superior.

Aprobat de:

Consiliul profesoral al Colegiului Național de Coregrafie

Director _____

"__" _____ 2021

Recenzie:

1. Mindris Eliade Cristian, profesor și istoric balet;
2. Guțu Zoia, doctor în artă, profesor universitar AMTAP

Adresa curriculei pe internet:

Portalul național de învățământ profesional tehnic <http://www.ipt.md/ro/produse-naționale>

Cuprins

<u>I. Preliminarii</u>	4
<u>II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională</u>	5
<u>III. Competențele profesionale specifice modulului</u>	5
<u>IV. Administrarea modulului</u>	6
<u>V. Unitățile de învățare</u>	6
<u>VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare</u>	8
<u>VII. Studiu individual ghidat de profesor</u>	8
<u>VIII. Lucrările practice recomandate</u>	9
<u>IX. Sugestii metodologice</u>	10
<u>X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale</u>	12
<u>XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii</u>	16
<u>XII. Resursele didactice recomandate elevilor</u>	16

I. Preliminări.

Obiectul de bază al studierii cursului “Istoria dansului” constituie asimilarea de către elevi a principalelor etape de dezvoltare ale artei coregrafice și a valorilor spirituale ale acestui gen de artă. Cursul este constituit din descrierea vieții și creației a marilor coregrafi activitatea cărora a determinat evoluția artei coregrafice. Un loc aparte ocupă analiza celor mai valoroase opere coregrafice. Arta interpretativă este prezentată în contextul participării dansatorilor vestiți în montări valoroase. Performanțele predării artei coregrafice, starea criticii artistice se reflectă în prelegeri care anticipa studierea perioadei respective. Prelegeri magistrale se proiectează conform principiului de la general la particular. La început se caracterizează principalele evenimente sociale și politice, apoi cele culturale și artistice: performanțele muzicale, teatrale, estetice etc. În continuare se analizează evenimentele artei coregrafice și tendințele generale de dezvoltare a teatrului de balet. În cadrul analizei creației maistrilor de balet se evidențiază următoarele aspecte: descrierea epocii, școli artistice, activitatea interpretativă, debuturi coregrafice, creații principale, evoluția creației, analiza spectacolelor, estetica creației coregrafilor (alegerea subiectelor, problematica, particularitățile structurării scenariilor, mijloace de exprimare, tradiții și inovații în creații), activitate pedagogică, viziuni conceptuale, etc. Analiza complexă a creației coregrafice depinde de existența materialului intuitiv-literatură respectivă, materiale video, ilustrații, picturi etc. În cadrul cursului este nevoie de respectat linia logică a dezvoltării teatrului de balet - renovarea tematicii, subiectelor, ideilor; modificări în dramaturgie, muzică, scenografie, coregrafie, precum și evoluția tehnicii mijloacelor și formelor artei coregrafice. Predarea cursului “Istoria dansului” este un proces creativ, deoarece fixează numai repere principale în dezvoltarea artei coregrafice, ceea ce permite o varietate în realizarea procesului educațional.

Tematica seminarelor este determinată de profesori. În cadrul studierii creației unui maestru de balet se recomandă să fie analizat cel mai valoros spectacol montat de acesta. Profesorul are dreptul să modifice consecutivitatea studierii operelor coregrafilor, în cadrul aceeași perioadă. Aceasta se referă și la studierea materialului despre marii artiști, care pot fi incluși în prelegerea magistrală. Pedagogul în cadrul cursului variază conținutul informațional și cel formativ, plasând accentul pe analiza, generalizare, deducere, rezolvare de probleme etc. Studierea procesului dezvoltării artei coregrafice este orientat spre formarea la studenți percepții analitice a operelor coregrafice și a capacităților de evaluare valorice a artei coregrafice.

Finalitățile cursului de Istoria dansului constituie identificarea și utilizarea corectă a cunoștințelor și abilităților obținute în perspectiva formării specialistului în domeniu cu calificarea de balerin.

II. Motivația, utilitatea cursului pentru dezvoltarea profesională

Istoria dansului ca unitate de curs este disciplina care se regăsește ca domeniu de cunoaștere, metodologie și ideologie în toate disciplinele de specialitate și cele fundamentale.

Istoria dansului constituie baza estetică, conceptuală pentru studierea și cunoașterea celorlalte discipline din domeniul de educație Arte, incluse în Planului de învățământ (2016). La rîndul lor, disciplinele coregrafice

(dans classic,dans popular scenic,dans duet,modern și contemporan) oferă cunoașterea și posibilitatea aplicării adecvate a diverselor noțiuni de limbaj coregrafic necesare pentru analiza și aprecierea creațiilor coregrafice.

Misiunea strategică a cursului este de a contribui la definirea personalității artistice a viitorului artist de balet și om de cultură prin asigurarea unui suport teoretic adecvat și stabilitatea pregătirii practice de specialitate tuturor elevilor indiferent de specializarea ce urmează a fi aleasă. Conștientizarea dezvoltării artei coregrafice ca un fenomen cultural de mare complexitate este absolut necesară pentru înțelegerea și gestionarea conceptelor artistice, contribuie la formarea și consolidarea competențelor profesionale ce vor permite absolvenților atât înserarea pe piața muncii cât și continuarea studiilor prin programele de licență, masterat și doctorat.

Studierea originii și dezvoltării genurilor coregrafice, a diverselor curente și stiluri artistice, a tradițiilor coregrafiei naționale și mondiale din perspectiva raporturilor interdisciplinare și transdisciplinare permite o abordare mai amplă și o cunoaștere aprofundată a creației coregrafice în diferite epoci istorice. Pentru viitorii artiști de balet profesioniști aplicarea cunoștințelor și abilităților obținute în cadrul studierii istoriei dansului devine o necesitate obiectivă în formarea lor ca specialiști calificați. Orizontul artistic larg, repertoriul variat și adecvat potențialului interpretativ propriu îi va permite tânărului balerin integrarea în colective artistice, ansambluri coregrafice, participarea la concursuri naționale și internaționale.

III. Competențele profesionale specifice disciplinei:

CS.1 Explorarea istorico-stilistică și structurală a fenomenului coregrafic;

CS.2 Utilizarea terminologiei de specialitate;

CS.3 Receptarea specializată a lucrărilor coregrafice ;

CS.4 Analiza creațiilor coregrafice.;

CS.5 Prezentarea aspectelor estetice și teoretice ale artei coregrafice.

IV. Administrarea disciplinei

Semestrul	Numărul de ore			Lucrul individual	Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
	Total	Contact direct				
		Prelegeri	Practică/ seminar			
II	60	30	-	30	ex	2

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut
1.Crearea noului gen teatral - spectacolul de balet-independent și autosuficient. Cotitura radicală în istoria artei coregrafice.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Identificarea elementelor principale ale materiei dansului; ➤ Definirea epocii iluminismului ca perioada istorica și culturală. ➤ Explicarea motivelor apariției dansului de acțiune. ➤ Caracterizarea dansului in balet și în alte genuri teatrale. ➤ Identificarea dansului cu și fără acțiune parcursivă. ➤ Analizarea materialelor video referitoare acestei perioade. ➤ Argumentarea corelației dans-pantomima în coregrafie. 	<p>1.1.Teatrul de balet din Franța sec.XVIII.</p> <p>1.2.Epoca iluminismului în artă.</p> <p>1.3.J.G.Noverre și fundamentarea baletului</p> <p>1.4.Crearea baletului cu acțiune-Medea și Iason,Orfeu și Euridice etc.</p> <p>1.5.Importanța creației lui Noverre pentru dezvoltarea baletului european.</p> <p>1.6.Reforma teatrului de balet în sec.XVIII.Moștenirea teoretică a lui J.G.Noverre.Esența reformei.Scrisoriile despre dans- tratatul de baza pentru fundamentarea baletului european.</p>
2.Creatia discipolilor și adepților reformei coregrafice săvârșite de J.G.Noverre.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Argumentarea corelației dans-pantomima în coregrafiile iluminiștilor. ➤ Descrierea baletelor lui F.Hilferding. ➤ Analizarea creației lui G.Andgiolini. ➤ Identificarea izvoarelor dansului folcloric în creația coregrafilor iluminiști. ➤ Analizarea materialelor video ce se refera acestei perioade. ➤ Aprecierii baletelor lui J.Weavers din punct de vedere al importanței lor pentru dezvoltarea baletului englez. ➤ Identificarea componentelor teatrale în spectacolele de balet. ➤ Identificarea comicalului în coregrafie ➤ Elucidarea evoluției comicalului în baza versiunilor baletului „Precauțiuni„și altor balet comice. 	<p>2.1.Viena ca centrul cultural al imperiului Austro-Ungar.Baletele lui Franz Hilferding.</p> <p>2.2. Activitatea lui Gasparo Angiolini.</p> <p>2.3. „Don Giovanni„,baletul lui Angiolini cu muz.lui C.V.Gluc.</p> <p>2.4.Baletul Englez.Creatia lui J.Weavers.</p> <p>2.5. Creația lui Jean Dauberval-elevul și urmașul lui J.G.Noverre.Caracteristica generală a creației.Problema comicalului în balet.</p> <p>2.6.Importanța scenaristicii în dramaturgia coregrafică.</p> <p>2.7.„Precauțiuni inutile„,cel mai longeviv spectacol în istoria baletului.</p> <p>2.8.Versiunile acestei capodopere în coregrafia mondială.</p>

3. Caracteristica generală a teatrului de balet european în epoca Romantismului.

➤ Aplicarea notiunilor și a conceptelor istorico-estetice în abordarea creațiilor artistice ale curentului romantic. ➤ Identificarea caracteristicilor stilistice ale manifestărilor artistice în această perioadă. ➤ Formarea deprinderilor de analiză a dansului și a spectacolelor de balet. ➤ Analiza formelor coregrafice în baletele sec.XIX ➤ prin prizma specificului stilurilor din această perioada. ➤ Identificarea elementelor principale caracteristice epocii romantismului. ➤ Descrierea temelor,ideilor,eroilor romantici. ➤ Compararea personajelor baletelor epocii clasicizâsmului și romantismului. ➤ Aprecierea noilor mijloace expresive. ➤ Identificarea noilor forme în baletele romanticilor. ➤ Descrierea creației balerinelor epocii romantismului.Dezvoltarea tehnicii interpretative. ➤ Elucidarea trasaturilor caracteristice creației lui J.Perro. ➤ Receptarea baletelor cu și fără subiect.	3.1 Caracteristica generală a romantismului ca curent artistic.Definiția eroului romantic. 3.2. Romantismul în literatură,muzica,arhitectură,pictură,și coregrafie. 3.3Romantismul în teatrul de balet.Apariția noilor forme și mijloacelor de expresie. 3.4 Creația lui Filip și Maria Taglioni. 3.5. Baletul „Silfida„,Apariția dansului simfonic. 3.6.Corelația dans-pantomima la coregrafii romantismului. 3.7. .Caracteristica generală a creatiei lui Julles Perrot. 3.8. Balete fantastice„„Jiselle„, 3.9. Dramele coregrafice-Esmeralda,Faust,Corsarul. 3.10 Dramele coregrafice-Esmeralda,Faust,Corsarul. 3.11. . Marele balerine ale romantismului-M.Taglioni,F.Elsler,C.Grisi,L.Grahn,F.Cerito

4. Creația coregrafilor epocii romantismului.

➤ Identificarea elementelor principale ale stilului lui Bournonville. ➤ Caracterizarea subiectelor baletelor lui Bournonville. ➤ Descrierea activității lui Bournonviile în dezvoltarea baletului danez. ➤ Identificarea atmosferei teatrale în a II jum.a sec	4.1.Creația lui A.Bournonville-fondatorul scolii daneze de balet. 4.2.Mostenirea literara a lui C.Blazis. 4.3. Teatrul coregrafic european în a II jum.a sec XIX 4.4.Creația lui A.Sain-Leon. 4.5. Balletul Coppelia.

<p>XIX.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Analiza evenimentelor istorice și influența lor asupra dezvoltării artei coregrafice. 	<p>4.6. Apariția noilor genuri de reprezentații.</p>	
<p>5.Vizionarea și analiza dramaturgiei scenaristice și coregrafice a baletelor create si inspirate din perioaderle studiate în acest semestru. (Expunerea referatelor cu tema baletelor analizate.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Descrierea în linii generale a fabulei si subiectului baletului vizionat ➤ Identificarea compartimentelor dramaturgice a fiecarii balet. ➤ Descrierea formelor coregrafice folosite de coregrafi în diverse perioade. ➤ Formularea temelor abordate în fiecare spectacol aparte. Analiza arhitectonica a baletelor. ➤ Delimitarea compartimentelor coregrafice și regizorale în cadrul spectacolului. ➤ Analiza interpretativa a artistilor de balet. ➤ Prezentarea în public a referatului de analiza a unui balet la libera alegere. 	<p>5.1.Precautini inutile în versiunile existente.</p> <p>5.2 Dramaturgia și coregrafia baletelor „Silfida,, în versiunile lui Taglioni și Bournonville.</p> <p>5.3.Capodopera baletului romantic-Jiselle.Analiza și compararea diverselor versiuni.Subtilități interpretative.</p> <p>5.4.Coppelia- baletul la apusul epocii romantice.</p>	

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. ord.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul individual
			Prelegeri	Practică/ seminar	
1	2	3	4	5	6
1.	1. Crearea noului gen teatral - spectacolul de balet-independent și autosuficient.Cotitura radicală în istoria artei coregrafice.	4	1	2	1
2.	Creatia discipolilor și adepților reformei coregrafice săvârșite de J.G.Noverre.	4	1	2	1

3.	Caracteristica generală a teatrului de balet european în epoca Romantismului.	18	5	8	5
4.	. Cteația coregraților epocii romantismului (2)	10	3	5	2
5.	Analiza dramaturgiei coregrafice a baletelor inspirate și create din perioadele studiată.	24	6	12	6
Total		60	16	29	15

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Crearea noului gen teatral - spectacolul de balet-independent și autosuficient.Cotitura radicală în istoria artei coregrafice			
1.1.Vizionarea spectacolelor TNOB,,M.Bieșu.	Analiza tehnicii interpretative distribuției vizionate.	Prezentare publică	Săptămâna 3
2. Creatia discipolilor și adepților reformei coregrafice săvârșite de J.G.Noverre.			
2.1. Vizionarea și analiza baletelor perioadei date.	Referat: Sistematizarea noțiunilor de limbaj coregrafic	Prezentare publică	Săptămâna 5
3. Caracteristica generală a teatrului de balet european în epoca Romantismului.			
3.1Conștientizarea mijloacelor de expresie în baletele romantice.	Eseu: Specificarea genurilor coregrafice	Prezentarea rezultatelor	Săptămâna 7
4. Creația coregraților epocii romantismului			
4.Arta măreața transformată în distracție.	Comunicare: Recunoașterea și analiza stilului coregrafic.	Prezentarea comunicării	Săptămâna 9
5. Analiza dramaturgiei coregrafice a baletelor inspirate și create din perioada studiată			
5.1. Analiza comparativă a diverselor versiuni.	Studiul de caz: Clasificarea genurilor.	Demonstrația practică a studiului.	Săptămâna 12

VIII. Lucrările practice recomandate

Nr.	Unități de învățare	Lista lucrărilor practice
1.	Noțiuni introductive cu privire la rolul clasicismului și iluminismului în <i>Istoria dansului</i> în sistemul educației artistice	<i>Studiu de caz:</i> Clasificarea principiilor de analiză a lucrărilor coregrafice.
2.	Elemente de limbaj specific în abordarea creațiilor coregrafice.	<i>Fișa de lucru:</i> Aprecierea criteriilor de dezvoltare a limbajului coregrafic
3.	Metodele de studiere a creațiilor coregrafice din perspectiva evoluției stilurilor artistice.	<i>Eseu:</i> Sistematizarea genurilor coregrafice.
4.	Diversitatea stilistică a dansului în sec.XIX.	<i>Referat:</i> Conceptul estetic al artei coregrafice.
5.	Studierea baletelor create de coregrafii romantismului.	<i>Portofoliu:</i> Patrimoniul coregrafiei romantice.

IX. Sugestii metodologice

Curriculumul disciplinar la *Istoria dansului* are drept scop formarea și dezvoltarea competențelor profesionale ale elevilor din învățământul profesional tehnic postsecundar la specialitatea Balerin .

Metodele predării-învățării acestei discipline presupune folosirea unor procedee și tehnici care îl implică pe elev în procesul de studii, urmărindu-se dezvoltarea gândirii, stimularea creativității, dezvoltarea interesului pentru învățare.

Curriculum la *Istoria dansului* propune profesorului să fundamenteze la nivel teoretic și practic orizontul cultural al viitorilor tineri artiști de balet. Specificul disciplinei impune o abordare tematică și o tratare tradițională cronologică. Conținuturile obligatorii urmează în succesiunea lor istorică, diversificându-se în teme monografii. Analiza partițiilor coregrafice și vizionarea spectacolelor de balet fiind o condiție indispensabilă pentru formarea profesională și însușirea procesului de evoluție a creației coregrafice în funcție de stilurile și epocile studiate.

Sugestiile metodologice cuprind recomandări specifice disciplinei *istoria dansului* privind metodologia de aplicare a Curriculumului, proiectarea și realizarea demersului didactic. Sunt incluse propuneri de organizare a procesului de predare-învățare-evaluare cu privire la deplasarea accentelor de pe conținuturi pe competențe. Strategiile didactice sunt orientate spre eficiența maximă a instruirii și *asigurarea calității* procesului de studii.

În vederea asimilării lexicului și operării cu limbajul specific disciplinei și a contextului istorico-stilistic, conform principiului *învățare prin acțiune* curriculum îmbină latura teoretică cu cea aplicativă prin:

- folosirea unor tehnologii variate de informare și de cercetare coregrafică;
- utilizarea materialelor vizuale orientată către conștientizarea elementelor de limbaj și expresie, în funcție de epocile studiate;
- analiza spectacolelor coregrafice și a materialelor de specialitate (diverse surse de informație de la carte, dicționar la internet).;

- apelarea la tehnici de informare permite elevului selectarea și stocarea diverselor date din domeniul teatrului, muzicii, literaturii, artelor plastice, etc. În același timp, cu ajutorul TIC pot fi dezvoltate abilitățile de executare a operațiilor de notație coregrafică și de probe componistice.

Flexibilitatea de opțiune a cadrului didactic în raport cu demersul metodologic se va reflecta în alegerea materialului coregrafic ce urmează a fi vizionat și studiat, în selectarea bibliografiei în funcție de individualitatea fiecărui elev sau grup de elevi cu preocupări și interese convergente.. La finalizarea studiilor absolventul va putea comunica propriile opțiuni, să formuleze judecăți avizate și argumentate prin limbaj de specialitate.

Pentru realizarea scopului major al disciplinei sunt utilizate metode interactive de predare – învățare care îmbunătățesc calitatea procesului de instruire, având un caracter activ – participativ. Demersul educațional va fi centrat pe elev, care este considerat partener al cadrului didactic, fiind implicat în realizarea activităților ce conduc la formarea competențelor profesionale.

În procesul de predare-învățare pentru atingerea *competențelor disciplinare* sunt recomandate diverse metode și tehnici - explicația, prezentarea materialelor video, ilustrarea fragmentelor coregrafice. Elevii vor realiza sarcini individuale și în grup în scopul aprecierii fragmentelor coregrafice și analizei teoretice a lucrărilor studiate.

Unitatea de curs include 60 de ore (30 de ore de contact direct, 30 ore de studiu individual). Orele de *contact direct* prevăd activitatea profesorului într-un mod creativ, utilizând mijloace de învățare moderne, interactive, diferite forme de lecții (de predare a noului material, de comunicare, de control etc.) având ca scop niște rezultate scontate la finalizarea programului de pregătire profesională. Cunoștințele obținute la orele de contact direct se vor consolida în cadrul *studiului individual* prin realizarea unui șir de lucrări scrise (referate, eseuri, fișe de lucru), exerciții de analiză și sinteză a temelor studiate, prezentări publice a rezultatelor obținute etc.

Noua viziune curriculară permite profesorului o abordare metodică flexibilă la nivel teoretic și practic, care se va reflecta în selectarea demersului metodologic, a căilor și mijloacelor utilizate.

De menționat, că adevăratul contact cu arta coregrafică ca și cea teatrală se face în sălile de teatru, suportul electronic fiind doar o alternativă modernă la veritabila întâlnire nemijlocită cu creațiile coregrafice.. La finalizarea studiilor absolventul va putea comunica propriile opțiuni și va formula judecăți avizate și argumentate.

În scopul realizării *competențelor specifice* se recomandă utilizarea diverselor metode didactice: discursul, prelegerea, descrierea, dialogul didactic argumentativ, conversația euristică, discuția colectivă etc.

Pentru eficientizarea acestui proces se propune utilizarea activităților centrate pe acțiunea elevilor: problematizarea, braitstormingul, ciorchinele, studiul de caz, exerciții mixte și altele.

Problematizarea presupune crearea unor situații-problemă care să determine elevii să restructureze și să completeze unele cunoștințe anterioare în vederea soluționării noilor situații pe baza experienței și a efortului personal. Problemele pot fi:

- de identificare,
- de explicare,
- de demonstrare.

Braistorming constituie o metodă eficientă pentru generarea în grup a ideilor într-un interval de timp scurt, prin care se stimulează gândirea și imaginația elevilor. Braistormingul scris este mai eficient decât cel oral,

deoarece la el îndrăznesc și cei timizi. Metoda este caracterizată de mai multe variabile, printre care: o atmosferă relaxantă, libertatea exprimării ideilor, jocul creativ.

Ciorchinele este o strategie de găsimă a căii de acces la propriile cunoștințe, înțelegeri legate de o anumită temă. Ciorchinele este un tip de *Braistorming* care reprezintă o modalitate de a construi sau a realiza asociații noi de idei sau de a releva noi sensuri ale ideilor. Tehnica ciorchinului presupune plasarea în centru conceptul de referință, iar în jurul lui se va plasa conceptele conexe și ideile derivate. Realizarea lui presupune comparații, raționamente, clasificări, ierarhizări.

Etapele realizării ciorchinului:

1. Prezentarea cuvântului –cheie sau a propoziției-nucleu;
2. Explicarea regulilor pe care le presupune tehnica;
3. Realizarea propriu-zis a ciorchinului;
4. Reflexia asupra ideilor emise și conexiunilor realizate.

Studiul de caz – metoda de confruntare directă a participanților cu o situație din viața reală, autentică, având un pronunțat caracter activ și evidente valențe euristice și aplicative. Această metodă urmărește realizarea contactului elevilor cu realitățile complexe, autentice dintr-un domeniu dat și testarea gradului de operaționalitate a cunoștințelor însușite și a capacităților formate în situații-limită.

Pentru ca o anumită situație să poată fi considerată și analizată precum un «caz», ea trebuie să aibă anumite particularități:

- să aibă relevanță în raport cu obiectivele activității;
- să fie autentică;
- să fie motivant, să suscite interes din partea participanților;
- să aibă valoare instructivă în raport cu competențele profesionale, științifice, etice

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Evaluarea constituie o dimensiune importantă al procesului de învățare, întrucât furnizează informații despre calitatea și funcționalitatea acesteia. Alături de predare și învățare evaluarea constituie o componentă operațională fundamentală a procesului de învățământ, care urmărește progresul elevului în domeniul instruirii muzicale la nivel de formare a competențelor profesionale.

Evaluarea reprezintă o activitate de măsurare, interpretare și apreciere a achizițiilor și rezultatelor obținute de elevi.

Funcțiile pedagogice ale evaluării sunt :

- *de constatare* și apreciere a performanțelor școlare, verificarea rezultatelor la anumite intervale de timp, pe criterii constatative prin sistemul de notare;
- *de diagnosticare*, bazată pe verificarea și interpretarea rezultatelor pe criterii calitative asupra dificultăților de învățare;
- *de prognosticare* – oferă sugestii pentru deciziile ce urmează a fi luate în scopul ameliorării procesului instructiv-educativ;
- *de feedback* continuu care asigură îmbunătățirea permanentă a instruirii;

- *de formare* la elevi a unei imagini de sine și a unei capacități autoevaluative;
- *de apreciere* a eficienței proceselor de instruire prin optimizarea raporturilor dintre rezultatele obținute, resursele utilizate și calitatea procesului de instruire

Strategiile de evaluare trebuie concepute astfel, încât să solicite elevilor eforturi intelectuale și practice-acționale. Structura actului evaluativ cuprinde următoarele trei etape:

- 1 – *verificarea* - presupune colectarea de informații referitoare la nivelul performanțelor școlare prin aplicarea unui ansamblu de strategii, metode tehnici și procedee de instruire;
- 2 – *măsurarea*, care se referă la acordarea unei semnificații cantitative caracteristicilor calitative;
- 3 – *notarea* presupune precizarea semnificației atribuite prin măsurare. Notarea este o acțiune a cadrului didactic de apreciere prin note școlare a progresului realizat de elevi.

Axarea procesului de învățare-predare-evaluare pe competențe generează o **structură continuă a evaluării, realizată prin evaluare inițială, formativă și sumativă.**

Inițială – se realizează în faza inițială în scopul aprecierii cunoașterii nivelului de la care pornește procesul de instruire.

Formativă (continuă) – constă în formare permanentă a competențelor reflectate în standardele educaționale și ameliorarea rezultatelor școlare pe tot parcursul programului de învățare.

Sumativă (finală) – se va realiza la sfârșitul fiecărei teme și la sfârșitul semestrului. Vor fi apreciate abilitățile elevului de a efectua concluzii cu privire la specificul stilistic, conceptual și de gen a creațiilor studiate; de a analiza conținutul de imagini și structura lucrărilor muzicale. Evaluarea sumativă are drept scop dezvoltarea la elevi a capacităților de sinteză și de sistematizare a cunoștințelor.

Metode de evaluare sunt considerate căile prin care profesorul oferă elevilor posibilitatea de a demonstra nivelul de stăpânire a cunoștințelor, de formare a capacităților prin utilizarea unei diversități de instrumente adecvate scopului urmărit. Metodele de evaluare sunt împărțite în două categorii:

- *tradiționale*
- *alternative sau complementare*

Metode tradiționale

1. Probele orale:

- a) conversația de verificare (prin întrebări și răspunsuri conform biletelor/testelor);
- b) cu suport vizual;
- c) redarea (repovestirea);

2. Probele scrise:

- a) extemporalul (lucrarea scrisă neanunțată);
- b) activitatea de muncă independentă în clasă;
- c) lucrarea de control (anunțată);
- d) tema pentru acasă;

3. Probele practice:

- a) executarea unor sarcini;
- b) interpretarea temelor coregrafice-studiate;
- c) aprecierea fragmentelor coregrafice-cu utilizarea TIC;
- d) întocmirea unor schițe, grafice;

Examenul - o formă de totalizare a evaluării sumative, care include probe de testare finală (fișe de evaluare și răspuns oral conform întrebărilor din bilete, test- coregrafic).

Un loc important în procesul de evaluare îi va reveni evaluării studiului individual al elevului care se va desfășura conform unui grafic stabilit și unei tematici prestabilite.

Nota finală la unitatea de curs se constituie ca media de la evaluarea curentă (nota semestrială) și a notei de la examen. Evaluarea curentă constituie 60% din nota finală, respectiv nota de la examen constituie – 40%.

Nota de la evaluarea curentă se calculează ca media aritmetică (cu zecimale) a notelor obținute în cadrul orelor atât la contact direct cât și la studiul individual.

Metode alternative sau complementare (portofoliul, proiect, studiu de caz

Este de preferat ca rezultatele să fie analizate cu clasa de elevi, pentru ca profesorul să poată formula observații, aprecieri și concluzii.

Pe baza analizei activității elevilor și a rezultatelor obținute de ei în cadrul investigației, profesorul poate acorda note, valorificând funcția evaluativă a investigației.

Realizarea evaluării permite o apreciere obiectivă a cunoștințelor și competențelor elevilor precum și a progreselor înregistrate de aceștia.

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii

Cerințele față de sălile de curs

Dotarea cu : -sală de studii

-calculator, proiector MM, ecran de proiectare

Mijloace de învățământ

- reprezentări vizuale (imprimări ale lucrărilor coregrafice studiate)

- reprezentări mixte: manuale, cărți și reviste de specialitate, îndrumări metodice, ghiduri practice

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr. crt.	Denumirea resurse
1.	Coroliov Elfrida, Aga Nicolae Enciclopedie „Baletul moldovenesc,,
2.	Хореографическое искусство Молдавии Кишинев. 1970
3.	Спектакль. Балетмейстер. Танцовщик. Кишинев. 1977
4.	Ранние формы танца. Кишинев. 1977Творчество артиста балета. Кишинев. 1983
5.	Молдавский народный танец. В соавторстве с В. Курбетом и М. Мардарем. Москва. 1984.
6.	Унде жоакэ молдовений Кишинэу. 1989
7.	Молдавский балетный театр. Кишинев. 1990
8.	Танец и художественная культура. Минск.1997
9.	Петр Леонарди. Жизнь и судьба. Кишинев .2002
10.	Театр и время. Кишинев. 2006
11.	Teatrul Național de Operăși Balet. Coautorul A. Dănilă. Chișinău. 2007
12.	Театр. Классика. Стил Кишинев. 2011
13.	Baletul moldovenesc. Ediție Enciclopedică. Chișinău. 2015
14.	COROLIOVA, E. Палеолитическое искусство Карпато-Днестровского региона.: Археология, этнография и антропология Евразии. Новосибирск. 2011, 1(45). С. 34-42. УДК 903.2.
15.	V.Krasovskaia Istoria russcogo baleta. Iscusstvo Leningrad 1975
16.	Avgust Burnonville Moscva’’ Raduga’’1983
17.	Russkii Baletnii Teatr, V. Krasovscaia
18.	Balet. Enceclopedie, 1981.
19.	Bahrușin I. Baletî Chaikovscogo M 1940.
20.	Bejar M. Mgnovenie v jizni drugogo,1989.
21.	Vanslov V. Baletî Grigorovicea,1971.

22.	Lopuhov F. Șestideseat let v baletе, 1966.
23.	Tovstonogov Zercalo ștenî, Iscustvo 1984.
24.	Felizenshtein V, Iscustvo 1984.
25.	Zapadnoevropeiskii baletnii teatr, V. Krasovskaia 1979.
26.	Caraman-Fotea C. Ghid de balet. București 1973.
27.	Noverre J.G. Scrisori despre dans și baletе. 1967
28.	https://www.youtube.com/watch?v=FavICSD-als
29.	https://www.youtube.com/watch?v=9BPM6Ar5ZYc
30.	https://www.youtube.com/watch?v=BHBGIK4eqZo
31.	https://www.youtube.com/watch?v=hKwyR99K6_0
32.	https://www.youtube.com/watch?v=hKwyR99K6_0
33.	https://www.youtube.com/watch?v=0iA9fhfN2KQ
34.	https://www.youtube.com/watch?v=3HB_a1Ttce0
35.	https://www.youtube.com/watch?v=_rcW_yx9LEQ